

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാക്ഷസീഭിഃ സീതായാഃ പ്രബോധനം

ഇത്യുക്ത്വാ മൈഥിലീം രാജാ
രാവണഃ ശത്രുരാവണഃ |
സന്ദിശ്യ ച തതഃ സർവാ
രാക്ഷസീർനിർജഗാമ ഹ || 5.23.1 ||

നിഷ്ക്രാന്തേ രാക്ഷസേന്ദ്രേ തു
പുനരന്തഃപുരം ഗതേ |
രാക്ഷസ്യോ ഭീമരുപാസ്താഃ
സീതാം സമഭിദുദ്രുവുഃ || 5.23.2 ||

തതഃ സീതാമുപാഗമ്യ
രാക്ഷസ്യഃ ക്രോധമുർച്ഛിതാഃ |
പരം പരുഷയാ വാചാ
വൈദേഹീമിദമബ്രുവൻ || 5.23.3 ||

പൗലസ്ത്യസ്യ വരിഷ്ഠസ്യ
രാവണസ്യ മഹാത്മനഃ |
ദശഗ്രീവസ്യ ഭാർയാത്ഥം
സീതേ ന ബഹു മന്യസേ || 5.23.4 ||

തതസ്തേകജടാ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് |
 ആമന്തര്യ ക്രോധതാമ്രാക്ഷീ
 സീതാം കരതലോദരീം || 5.23.5 ||

പ്രജാപതീനാം ഷണ്ണാം തു
 ചതുർഥോഽയം പ്രജാപതിഃ |
 മാനസോ ബ്രഹ്മണഃ പുത്രഃ
 പുലസ്ത്യ ഇതി വിശ്രുതഃ || 5.23.6 ||

പുലസ്ത്യസ്യ തു തേജസ്വി
 മഹർഷിർമാനസഃ സുതഃ |
 നാമ്നാ സ വിശ്രവാ നാമ
 പ്രജാപതിസമപ്രഭഃ || 5.23.7 ||

തസ്യ പുത്രോ വിശാലാക്ഷി
 രാവണഃ ശത്രുരാവണഃ |
 തസ്യ ത്വം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ഭാര്യയാ ഭവിതുമർഹസി || 5.23.8 ||

മയോക്തം ചാരുസർവാംഗി
 വാക്യം കിം നാനുമന്യസേ |
 തതോ ഹരിജടാ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് || 5.23.9 ||

വിവൃത്യ നയനേ കോപാ -
 ന്മാർജാരസദൃശേക്ഷണാ |
 യേന ദേവാസ്ത്രയസ്ത്രിംശദ്
 ദേവരാജശ്ച നിർജിതഃ || 5.23.10 ||

തസ്യ ത്വം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ഭാർയാ ഭവിതുമർഹസി |
 വീര്യോത്സികൃതസ്യ ശൂരസ്യ
 സംഗ്രാമേഷ്വനിവർതിനഃ |
 ബലിനോ വീര്യയുക്തസ്യ
 ഭാർയാ ത്വം കിം ന ലിപ്സസേ || 5.23.11 ||

പ്രിയാം ബഹുമതാം ഭാർയാം
 ത്യക്ത്വാ രാജാ മഹാബലഃ |
 സർവാസാം ച മഹാഭാഗാം
 ത്വാമുപൈഷ്യതി രാവണഃ || 5.23.12 ||

സമൃദ്ധം സ്ത്രീസഹസ്രേണ
 നാനാരത്നോപശോഭിതം |
 അന്തഃപുരം തദുത്സൃജ്യ
 ത്വാമുപൈഷ്യതി രാവണഃ || 5.23.13 ||

അന്യോ തു വിക്ടാ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് |
 അസക്യദ് ഭീമവീര്യേണ
 നാഗാ ഗന്ധർവദാനവാഃ |
 നിർജിതാഃ സമരേ യേന
 സ തേ പാർശ്വമുപാഗതഃ || 5.23.14 ||

തസ്യ സർവസമൃദ്ധസ്യ
 രാവണസ്യ മഹാത്മനഃ |
 കിമർഥം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ
 ഭാർയാത്വം നേച്ഛസ്യേധമേ || 5.23.15 ||

തതസ്താം ദുർമുഖീ നാമ
 രാക്ഷസീ വാക്യമബ്രവീത് |
 യസ്യ സൂര്യോ ന തപതി
 ഭീതോ യസ്യ സ മാരുതഃ |
 ന വാതി സ്തായതാപാംഗി
 കിം ത്വം തസ്യ ന തിഷ്ഠസേ || 5.23.16 ||

പുഷ്പവൃഷ്ടിം ച തരവോ
 മുമുചൂര്യസ്യ വൈ ഭയാത് |
 ശൈലാഃ സുസ്രുവുഃ പാനീയം
 ജലദാശ്ച യദേച്ഛതി || 5.23.17 ||

തസ്യ നൈര്യതരാജസ്യ
 രാജരാജസ്യ ഭാമിനി |
 കിം ത്വം ന കുരുഷേ ബുദ്ധിം
 ഭാർയാർഥേ രാവണസ്യ ഹി || 5.23.18 ||

സാധു തേ തത്തുതോ ദേവി
 കമിതം സാധു ഭാമിനി |
 ഗൃഹാണ സുസ്ഥിതേ വാക്യ -
 മന്യമാ ന ഭവിഷ്യസി || 5.23.19 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ||